

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Keller Lajosnál, hova a lap szel-
emi részét illető közlemények in-
tezendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20
helyre van beosztva. Egy hely ára
90 kr. Kincstár bélyegilleték kü-
lön 30 kr. Az előfizetések és hirse-
tési díjak főtisztelendő Keller La-
jos plébanos urhoz küldendők.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr
Bérmertetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

A vízszabályozás.

Midőn a Tisza s mellék folyói men-
tén fekvő községek az élethalál kétségbe
ejtő tusáját vivják a haragvó hullámokkal,
jobbra-balra felhangzik a jajszó, mert
veszve van a remélt aratás; omlanak az édes
hajlékok; többé kevésbé kockán van sok-
ak élete is. Szót emelnek a politikai lap-
ok, kérdik, a kormánytól mit teend már
most e konstelláció közepette? epés han-
gon kutatnak e csapás előidézői után a he-
lyi érdektől védéki lapok, s a bajok utolsó
analysisét a szabályozásban találják; a
közvélemény szinte feltétlenül a vizek ke-
resztül erőszakolt szabályozására hárítja a
szerencsétlenségeket.

De hát mi is a jelenlegi helyzet képe?
Egy nagy hadjárat, melyet a töltési posi-
ciók megvédése végett az ország egy szá-
mot tevő vidéke az ostromló vizek ellen
folytat.

Látjuk, mint tör ki fékéből a felduz-
zadt elem, s miként tesz koldussá virágzó
községet, egyaránt kis és nagy birtokokat,
viruló vetéseket; látjuk miként tör a víz,
mintegy megboszulva ezredéves ártereinek
megfosztóit, még oly községek, s földekre
is, mik eddigelé vizet soha sem láttak;
látjuk továbbá miként lélezkzik fel könyve-
ben egész vidék népe egy-egy gyászos
hirre, mely egy-egy gátszakadást jelez, de
mely egy más községet s annak összes
industriáját semmisíti meg, tehát örül, hogy
szerencsétlen embertársai rovására egy
időre, de csakis egyidőre megmenekült,
mert ha valahol, ugy a vizek rendszeressé
vált kiöntésére perementiam áll: „ma ne-

T A R C Z A.

A rosszul sikerült bosszú.

— Neumann után. —

(Vége)

Hogy örült, mikor ütött az ebéd órája!
Elégülten dörzsölte kezeit s lelkében már látta
a költőnek csodálkozó és kedvetlen arcát.

Ebéd alatt Lafontaine a levesből és már-
tásból keveset evett, mert nem akarta étvágyát
elrontani. Most hozzák a borjusültet. Lafontaine
két felé vágja darabját... csak eszik... csak
eszik. A többiek csodálkozva s kérdő szemekkel
néznek rá. A hercegnő tudni akarta, vajjon iz-
lik-e, mire a költő kijelentette, hogy valami hi-
ányzik belőle, nem olyan jó, mint a tegnapi,
nincs benne majoranna. Azután más tárgyra
vitték át a beszédet, de a hercegnő nem tudta
elteledni, hogy vendégének a borjusült nem iz-
lett. Ezt nem lehet figyelmen kívül hagyni,
ezért meg kell inteni a konyhamestert.

A konyhamester nagy lépésekkel járt alá
s fel szobájában s épen Lujzával beszélt, mi-
kor megjelent ráncos homlokkal az inas. Elő-
szőr a majoranna került elő, azután az vrasá-
gok nem tetszése. Az első pillanatban mintegy
megkövülve állott meg Rückholdt, de rögtön
magához tért s rohant ki a konyhába. A főszá-
kács számonyolva ült a tüzhelynél. Ott meglátá

kem, holnap neked“. Érezzük továbbá,
mert ónsullyal nehezedik ránk, az óriási
töltés adót, s ez a kiöntések mellett a má-
sodik csapás, mi a birtokost sajtja, fizet
a mentett föld birtokosa is, kinek földjét
maga a természet mentesítette. S mindezek
dacára a helyzet szánalmas; a zsilipek, a
töltések, az összes nagy apparatus dacára
közönséges víz állásnál előntetik egy gaz-
dag határ, össze omlanak a lakházak, a
szegénység újra épít, de csak azért, hogy
néhány hónapra rá újra hullámsírba te-
messe az új alkotmányokat egy szokatlanul
nagy víz.

Ez a jelen helyzet képe. S midőn a
közvélemény hangosan kikel a szabályozás,
mint e kalamitások előidőzése ellen, gon-
dolkozóvá lesz mindenki, s azt kérdi ön-
magától, vajjon a közvéleménynek nincs-e
feltétlenül igaza? Hát a jövő mit rejt szá-
munkra?

Talán még emeljük védgátjainkat, s
biztosan érezendjük magunkat háttérőkben?
Vékony vigasztalás, semmi sem állhat fen-
a maga mértékén túl, s valamint minden-
nek, a töltés magasításának is megvan a
határa.

Magasítottak már eléggé a védgátak
csak 1855-óta is, de e magosítás nem,
hogy elhárította volna a veszélyt fejünkről,
sőt fokozta azt, hajt bennünket a folyók
eliszapodott medre, s meglehet, hogy még
25 de tegyük 50 évig lépést tudunk tartani
a felmagasló medrekkel arányban, mago-
sithatjuk töltéseinket, de aztán mit tegyünk?
bábel tornyokat nem építhetünk védel-
münkre.

és vállon ragadni egy pillanat műve volt. A me-
rengéséből fölvert szakács csak bámult leendő
apósának csillogó szeméibe, a ki a szitkoknak,
kérdéseknek, panaszoknak és fenyegetéseknek
egész özönét zudította a szakácsra.

— Egyedül készítette a báránysültet! Ön-
nek engedtem, mert azt mondta, hogy ért hozzá.
Mit kell hallanom, mit kell megérnem! Kihagyta
a majorannát! Mióta én állásomban vagyok,
soha sem történt velem ilyesmi! Hogy történt
ez? Hol jár az esze? Ó követi el az ostobasá-
got és én kapom a szidást. De ember beszélj!
Hogy történt, akarom tudni! Hol volt az eszed?

A konyhamester ujjai alaposan benyomód-
tak a főszakács vállába, a ki, minthogy a köl-
tővel való találkozását nem közölte a konyha-
mesterrel, természetesen bosszuját sem közöl-
hette. Ugy segített hát magán, ahogy tudott.
Azt mondta, hogy a sült most az egyszer nem
sikerült.

Még csak ez hiányzott! Kiáltá Rückholdt.
— Ez mentegetődzés akar lenni? A miről én
azt mondom, hogy tudom, annak mindig kell
sikerülni! Mentsége semmit sem ér! Maga egy
hig velejű, maga egy számár, maga egy-egy.

— Ó! ó! ó! tört ki a felingerelt főszakács.
— Ezt mondja ön nekem? Mer ön engemet
gyalázni?! Ön az én feljebb valóm, az igaz;
de hogy a ki másokat gyaláz, az magát gyalazza
legjobban, az is igaz!

— Mit? kiáltá Rückholdt. Ön akar engem

Lessük várjuk, mint fognak a lezaj-
lott vízveszély után szakértőink nyilatkozni,
s mit fognak tenni a jövőre nézve.

Oly akut jellegű a vízszabályozási, s az
ezzel benső kapcsolatban levő elviselhetlen
árvízi kérdés, hogy a felett egy hamar
napirendre nem térhetünk.

Mig azonban e keserű témához újból
hozzá szólnánk, helyén valónak látjuk,
itt megismertetni olvasóinkkal a „Magyar
Föld“ közgazdasági lap egyik közelmúlt
számában megjelent, s a vízszabályozás,
s annak káros voltára vonatkozó cikkét.
Az érdekes cikk így szól:

„Varus, add vissza legióimat! — ugy ki-
áltot fel kétségbeesve a hatalmas római császár,
midőn a teutoburgi erdőnél megvert legiók rom-
jait megpillantá.

Mi is így kiáltunk azoknak, kiknek az
annyszor magasztalt tiszaszabályozási nagy
művet köszönhetjük.

Adjátok vissza legióinkat!

Aki ismerte a magyar alföldet a Tisza-
szabályozás előtt és látja ma, az bizonyára nem
fog az ujjongók sorába csatlakozni. Akkor költ-
ség nélkül végtelen kövér mezőkön óriási gu-
lyák legeltek; vizeinkben, mint mondák, több
volt a hal, mint a víz — s ma, hogy Magyar-
országon az állattenyésztést előmozdithassuk,
külföldről kell drága tenyészanyagot importál-
nunk, a budapesti hotelekbe pedig Auszriából
és Styriából szállítják a halat.

Nem mesebeszéd ez — ne tessenek rajta
mosolyogni! Azok, kiknek ma ezer meg ezer
hold vetésük fekszik az iszapos ár alatt, s kik
már napok óta folytatott élet-halálküzdelem
közben minden pénzüket s ráadásul egészségü-

gyalázni! Ön mondja nekem, hogy én hig ve-
lejű, számár vagyok?! Az teszi ezt, a ki az én
gyermekemnek akar férje lenni! No várhat!
Gyermekem nem lesz az öné sohasem! Mit bá-
mul rám! Azt gondolja, hogy tréfálok? Meg
fogom mutatni, hogy komolyan beszélek! Mintha
az én leányomnak önre kellene várnia! No bi-
zony! Ismerem én olyant, a kinek meg van a
mindennapi kenyere, hozzá még csinos is, fiatal
is, a ki azonnal elveszi Lujzát s Lujza is hozzá
megy. Állásomra! megmutatom önnek!

Egész testében remegett s csak tördelte
a szavakat. Olyan mérges volt, hogy a főszá-
kácsra nem is hallgatott többé, hanem kirohant
a konyhából. Rohantában majdnem neki ment a
kuktának, a ki szembe jött vele az udvarból.
— Szaladj gyorsan a második — emeletre! pa-
rancsolá a kuktának, s mondd meg Kräuter ur-
nak, hogy sziveskedjék egy kissé lejönni hoz-
zám, beszélni akarok vele. Azután felszakítja
a szobaajtót s rákiáltott Lujzára:

— Most lesz az eljegyzés! Mindjárt jön,
vig légy, haragudni ne merj! — De én nem
akarom, zokogá a leány. Inkább az Iimbe ug-
rom!

— Majd meglátjuk! Most jön. Én azt aka-
rom, hogy őt válaszod s a te jajgatásod nem
használ semmit.

Lujza eltakarta kezével szeméit. Irtózott
annak az embernek megpillantásától, kihez kény-

ket is odaáldozták, hogy megmenthessek életüket, s kiknek házaik most omladoznak össze oly kétségbeeséssel a szél által korbácsolt hullámok csapásai alatt: azok bizonyára nem fognak áldást mondani azokra, kik e sorsot idézték fel reájuk.

„Megcsaltatok, azzal biztattatok, hogy földjeinket az árviztől mentesítitek, belefektettük néhez keresményünk gyümölcsét, viseltük az ármentesítési költség folyvást nagyobbodó terheit, viseltük az azon alapon ránk rótt adókat, hogy szántóföldül használható földjeink vannak, és mégis az árviz hőmpölyög ott, a hova mi vetettünk és építettünk, s a melyért, mint mivelés alá vehető területért, az adót már előre behajtották rajtunk.”

Igy szól ma az a nép a Tisza, Körös és Szamos mentén, kétségbeesve és átkozódva, melyet néhány ember könnyelműsége, félműveltsége és kapzsisága ily sorsnak dobott elébe.

Mert hiszen a szakember nem azt jelenti, hogy egy olyan ember, aki egy tál lencsét eladja az Ezsau örökségét; a szakembernek olyan embernek kell lenni, aki szakvéleményében a természet örök szent igazságait tárja fel. S azok, kik a mi Tiszaszabályozásunkat ily módon proponálták, amelynek eredményei most teljes nagyságukban állanak előttünk: azok nem a természet igazságait tárták fel, hanem vagy gonoszlelkűen hazudtak, vagy könnyelmű ostobák voltak.

Vajjon ki fogott volna a Tiszaszabályozáshoz, ki egyezett volna bele az ezzel járó óriási terhek viselésébe, ha előre megmondták volna az illetőknek a szakemberek, hogy „de legyetek aztán rá készen, hogy ahova ti egy évtizednek 8—9 éve alatt óriási munkával mezőgazdasági kulturát fogtok meghonosítani, azokat minden 10 év alatt egyszer el fogja pusztítani az árviz, s a következő 8—9 évre aztán megmaradt csak az általunk zsebre rakott vizszabályozási költség és a felemelt adók terhének viselése.

Vagy nem ez-e az eredmény?

A szakismeretek véghetlen csekély mértéke kell ahhoz, hogy belátható legyen, miszerint először is oly vidéken, minő a magyar Alföld s oly vizeknél, minők a mi Tiszánk, Szamosunk, Berettyónk, Marosunk és Köröseink: az a szabályozási mód, melyet alkalmaztak, csak ahhoz a telhetetlen zsuGORIHOZ illik, a ki midőn már mindenkit kifosztott, a kit csak kifosztathattak, szeriték. Most gyors léptek hallatszanak, az ajtó felnyilik s rajta belép Reinhold.

— Vedd le kezéd arcodról, parancsolá az atya. — Nézd meg először, hogy kihez kell menned s aztán jajgass, ha úgy tesz.

— Hivatni tetszett, konyhamester uri kezde Reinhold. Ugy hallattam, hogy beszélni, valója van velem.

Ekkor Lujzának is leestek kezei arcáról. Az ő hangja. Ó itt? Ó? Vele kell az eljegyzést megtartani?

— Akarsz-e még az Ilmbe ugrani? Tetszik ő neked? Vedd hát ha, te is kellesz neki.

Ha tetszik-e, kell-e?! Egy ugrással felszökött helyéről Lujza s egy lépéssel a szoba közepén termett Reinhold, s ott találkoztak kezeik, s összefortak ajkaik...

Jó időbe került, míg Rückholdt elfeledte haragját s a megaláztatást, de az idő hatalmas orvos; ám az idegenkedés közte és a főszakács között mindig megmaradt. A főszakács nemsókára elhagyta helyét s eltávozott Tiefurtból; haragja mit sem használt s a költőre sem volt befolyással.

Az esküvő még ugyanazon évben megtörtént és következménye az lett, hogy Rückhold atya később két kis irtokot lovasztatható térdein. A főszakács pedig minden leány ellen örökös bosszút esküdött s egész életére agglégény maradt.

éppen összegyűjtött kincsei által okozza a maga halálát.

A szakismeretek véghetlen csekély mérvé kell ahhoz, hogy beláthassuk, miszerint ha egy oly belterületen, melyről a víznek elegendő természet szerű lefolyása nincs és nem lehet, a folyam felső vidékén levő áradási területeket teljesen elzárjuk előle: ez által csak azt idézhetjük elő, hogy annál inkább a folyam alsó szakaszain levő vidékek nyakába zudittatik az egész áradat vize.

Hol vannak most azok a szakemberek, hogy megmentsek Békés, Csanád, Arad s Temes megye lakosságát a vagyonukkal együtt életüket is fenyegető árviz pusztításai ellen?

Azt írják több vidékről, hogy oly helyeken, hol ezelőtt emberemlékezet óta sohasem volt árviz, most ezer és ezer holdnyi vetések állanak víz alatt; oly helyeken, melyeket a Tisza és más folyók kiöntései ellen teljesen védenek a roppant költségeken emelt gátak: még sincs emberi hatalom, mely megvédje őket a belvizek pusztításai ellen.

Ilyen területi viszonyokkal bíró országban kellett tehát ezen szabályozási rendszert alkalmazni?

Miért nem állanak most elő azok a bölcsék, s emelnék fel legalább a gátak által védett területek felszínét egy pár méterrel, hogy a gátak között oly magasan álló ártömegbe folyhasson le az ily vidékekről is éppen a víznyomás folytán alulról felszivárogott sok víz?

A lecke későn jött, de annál keserűbb, mert még azon reménységünk sem lehet, hogy jövőre biztosítani lehet valami módon Magyarországot alföldi, tiszta magyar lakosságát a mostanihoz hasonló katastróphának úgy lehet évtizedenkint még erősebb mérvben történő ismétlődései ellen.

Mintha valami ördög fogadta volna fel azokat a jó urakat, hogy éppen mindig az Alföldre huzódni szerető magyar fajt igyekeznek kipusztítani e hazából!

Csak kezdjük aztán majd ismét újra, illetőleg folytassuk tovább: elzárni az oly területeket vizeink kiöntései elől, melyeket azok minden csak kissé nagyobb mérvű hóesés és hóolvadás esetén rendszeresen el szoktak borítani!

Csak tegyük belönddä továbbra is azokat a szegény embereket, akik természetesen nem a magas technika, sem az örök igazságu természettudományok rejtélyeibe nem lehetnek beavatva: hogy építsenek, ültesenek s telepedjenek olyan helyekre, melyeket a természet még nem akar átengedni az ember feltétlen uralkodása alá.

Az a szegény nép, mely a föld műveléséből él, e törvényeket nem ismerheti, a jövőt előre nem láthatja: — de azoktól, kik az ő sorsának intézésére vállalkoznak, megkövetelhetjük, hogy ha tesznek valamit, azt ne csak az évi adó és néhány évi haszonbér emelhetése céljából tegyék, hanem úgy legyen téve, hogy ne éppen a magyar faj essék könnyelmű cselekedeteinek áldozatául.

Igy pusztul ki mindig az olyan nép, melynél mindenkinek csak a saját zsebe iránt van érzéke.

Á R V I Z.

A lefolyt hétről az árvizet érdeklőleg a következőket jelezhetjük:

E hó 8-án érkezett Szegedre Hadzsi Emil hajózási felügyelő s miniszteri biztos Baross miniszter megbízásából. Jövetelének az volt célja, hogy két gőzessel, s a Szegeden regisztrált uszályhajók, luntrák s dereglyékkal Szegedről Szolnok, Tisza-Roff és Sarud népének védelmére siessen, mindhárom községben a katastrófa várható volt. A miniszteri biztos, hogy az algyői hid alatt átcuszhasson gőzhajóival, a hajók felszerkezete

lebontatta, de távirati uton Szolnokot is értesítette, hogy a tiszai közhid azonnal lebontassék, nehogy a hajóközlekedést akadályozza.

Szegeden a Tisza lassu apadása némileg megnyugható volna, de a mellék folyók különösen a Marosnak a lefolyt héteni áradása aggodalmakra nyújt alkalmat, mert Szeged és környékének helyzete a Maros vízállásának helyzetétől függ.

Algyőnél egész hajórajnyi kotrógép és gőzös vesztegel, nem tudván átmenni a rendkívüli magas vízállás miatt az algyői vasuti hid alatt.

A sövényházi töltés egész vonalán minden olyan részen a hol a víz erősebben neki fekszik a töltéseknek, a kövezet beroskadt s 4—500 méternyi hosszúságban földes zsákokkal tömők el a kövezet helyét.

Szentmihálytelek és Röske sorsa szánalmas. Szentmihálytelek, mely a sövényházi nagy töltés építésekor belül maradt a körgáttal védi magát Szeged város segítségével. E község 105 házzal bir, ebből 74 ház a körültöltött ártéren van. A körtöltés csak házakat fogja be, a kertek, veteményesek, szőlők már kívül esnek a földhányáson, s csak a fák koronái látszanak ki a vízből. A házak is veszélyben vannak, mert a töltés több helyen szivárog.

A Bánátot nagy veszély fenyegette. Ugyanis a karócai töltés, mely mellett közvetlen a holt Maros vize fekszik, nagy darabon megcsuszott. Nagy rémület közt sikerült azonban a veszélyt elhárítani.

A felgyői gátszakadáson kiömlő víz e hó 9-én már Pest megyébe csapott át s a kisteleki földek felé tart.

Csongrád város lakossága emberföltötti küzdelmet vi az árvizrel. A csanyai szakadásokon kiömlő víz csaknem az egész csongrádi határt elborította. A víz a várost védő körgáthoz ért mult vasárnap virradóra, s azóta kétfelől fenyegeti a viz, t. i. a Tisza felöli oldalon és a háta megett a körgátnál. Az árviz a körgátakat a legelhanyagoltabb állapotban találta. Most a végveszélyben foldozgatják e körtöltést, mely imitt-amott megrogyott a víz nyomása alatt. Biztonság semmi, a lakosság nagy része kiköltözött a városból, minden jószágot kihajtottak a határra. Ujabbán 500 katona vezényeltetett Csongrádra. E hó 9-én délelőtt 11 órakor a viz a félegyháza-csongrádi országúthoz ért. Délután már nem lehetett többé az országuton közlekedni, mintegy 3—4 láb viz rohant rajta keresztül a kisszállási határ felé. Az ártenger eddig elborította a csongrádi határt, a csanyi földek egy részét, Károlyi Sándor gróf felgyői uradalmát, az eddig elöntött terület 30,000 hold.

Földváry Mihály Pest megye alispánja a miniszter meghagyásából utasította Félegyháza polgármesterét, hogy a város közerejét a csongrádi védvonalakra küldje ki, mely meghagyást Félegyháza polgármestere foganatosította is.

A vajhái gátszakadás betömésén hasztalan dolgoznak.

Veszélyes a helyzet a porgányi zsilipnél is, mely elé a kistiszai kasztasztrófa után körgát huzatott. Ezen körgát padkája megcsuszott. Megerősítésére Budapestről 20,000 drb zsák rendeltetett.

A porgányi és kistiszai vizemelő gépek folytonos működésben vannak. A belvizveszély kezdete óta már 10,000 métermázsza köszén fogyott el. A vízállása a mult s legközelebb mu lt héten a következő volt:

Á p r i l i s

	5	6	7	8	9	10	11	12
Márm.-Szigetnél	161	171	163	153	151	132	132	111
Tokaj	813	800	785	775	760	755	655	744
Szolnok	814	818	811	810	809	807	807	805
Szentes	864	875	873	870	866	868	868	868
Mindszent	879	885	880	878	877	879	881	890
Szeged	822	830	829	829	829	832	834	836

Helyi és vegyes hírek.

— **Tárcacikkünk** végét, mely mult számból hely szüke miatt kimaradt, ma veszik t. olvasóink.

— **Vesznek az őszi vetések.** Epanaszt halljuk több oldalról gazdáinktól. Többen már ki is szántották a nagyon is megritkult vetéseket. A kapált földekben a vetések igen szépek, s a buza kiveszése csakis a tarlóba vetett búzáknál észlelhető. Fagya nem volt a földnek, sőt a melegítő hó takaró alatt igen kedvező helyzetben voltak a fergek, mik most az által adnak jelt létezésükről, hogy pusztítják vetéseinket.

— **Sorozás.** Az ujoncozást illetőleg végre megállapodásra jutottak az intéző körök. E szerint az ujoncozás e járásban április 30, május 1 és 2-ik napján fog megtartani.

— **Tűz.** E hó 10-én délután 1 óra körül tüzi láрма zavarta meg a községet. A vízi pus kák s vizes lajtok felszerelvényükkel vonattak a főuton le a füstgomolyok iránya felé, midőn kislül, hogy a tűz nem a község belterületén, hanem a mindszenti uradalmi majorban van. A kocsisok megkönnyebbülve fordultak vissza, de a főszolgabíró által a tűz helyére, a majorba rendeltettek, hol egy 30 öles juhállók lett a lángok martaléka. A tűz keletkezésének okát tisztán kideríteni nem lehetett. Némelyek szerint, munkások, a juhszín nyílás közvetlen közelében szabad tűznél főzvé, — a tűz észrevétel nélkül a juhállókba hatolhatott be, mások szerint a szándékos gyújtogatás gyanúja sincs kizárva. Az istállóban egy disznó égett ben.

— **A közmunka és közl. ministeriumhoz** beérkezett jelentések alapján egy szakértő hozzávetőlegesen kiszámította, mily károkat okozott az idei árvíz, vagyis hogy mily nagy terület volt az idén eddig viz alatt. E szerint a hó olvadás kezdete óta az országban viz alá került hatvan négyszög mérföld terület, mely — hozzávetőlegesen számítással — egy millió kétszáz ezer katastrális hold földnek felel meg. Ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a hó olvadásból eredt belvizek az idén sokkal nagyobb területet foglaltak el, mint az utóbbi 7 év alatt, s tekintettel arra, hogy az áradások szintén jóval nagyobb területeket borítottak el, mint más esztendőben, a számítás a helyzetnek megfelelő.

— **Mult vasárnap** emberekkel telt kocsik vonultak a délutáni órákban községünkön keresztül. Első pillanatra azt hitte volna az ember, hogy lakodalomról jönnek, vagy oda mennek, oly vig danával vonultak keresztül a községen, pedig a szomorúság színhelyéről a felgyői vizöntötte majortól jöttek ők, s nem voltak mások, mint a Károlyi uradalomnak a derekegyházi részre tartozó béresei s cselédei. Miután Felgyőn pénzes erő alkalmaztatott a mentési munkálathoz, ők a mezei munka folytatására ismét haza bocsájtattak. Hétfőn, kedden hajtattak a felgyői majorból kiöntött lovak, sertések, juhok részint a szegvári-usztatói majorba, részint Kis-királyságra. A felgyői majorbeli cselédség asszonyai s gyermekei egy juhállók padlásán találtak menedéket, vízi járművekről azonban a gróf gondoskodott, hogy végső szükségben az asszonyok s gyermekek biztonságban helyezhetők legyenek.

— **A Szarazér és a szegedi földek.** A Szarazér vize már nem tenyegeti többé a tápéi rétet. Mint értesülünk a Szarazér Batonyánál már annyira leapadt, hogy alig folyik, azonban az alsó részen a Pallavicini-féle öblötben még mindig ömlik be a víz. A miniszteri biztos legközelebb megkezdi a viz fokozatos levezetését. Az elöntött szegedi földekről a viz lassan húzódik lefelé s a viz alatt levő területeken folytonos apadás észlelhető.

— **Uj acélredő ajtók.** Az ujkor legnépsze-

rűbb találmányai közzé tartoznak feltétlenül az acélredő ajtók is. Egyik tulajdonságuk, hogy zajtalanul működnek, de facto arra is alkalmazható, hogy zajtalanul nagy reklam nélkül mindenütt meghonosodnak. A legjobb paloták, egyszerű mezei lakok, elegáns villák, indóházak, raktárak, őrházak, színházak, gyárak és üzlethelyiségek mindannyian el vannak látva, vagy rövid idő múlva ily redőajtókkal láttatnak el. Hogy valamely tárgy általánosan s majdnem minden feldicsérés nélkül meghonosodik és közjóvá válik, egyszerűen azzal magyarázható meg, hogy e találmány azokhoz sorolandó, melyekben az az előtt létezettnek valóságos javításához szükséges minden feltétel bennfoglaltatik. Feltalálók és találmányok valóban bőven vannak. A szabadalmi irodák bárkinek, a ki szabadalmat óhajt és díjait lefizeti, kieszközlik a kívánt privilegiumot, azt gondolván magukban: „Te szegény bolond!” ily haszontalan tárgyat szabadalmaztatsz és még fizetsz érte szabadalmi illetékeket. De a feltaláló, találmányát ép oly szemekkel nézi, mint egy anya, ki csuf gyermekét a világon a legszebbnek tartja. Csak ha találmánya már használatba került és kitűnik, hogy gépe, melylyel például téstát akar készíteni rántott levest főz, akkor oda minden illuzió. Másként van ez oly találmányoknál, a melyek tényleges értékkel, az egész világ részére értékkel bírnak. Ily találmányok nemcsak hogy igen célszerűnek bizonyulnak, de gyakran azt is konstalálhatni, hogy a találmány oly célokra is szolgál, a melyekre a feltaláló nem is gondolt. És ez így van az acélredő-ajtóknál is! Eredetileg a feltaláló egy ajtót kívánt létesíteni, mely mintegy parancsszóra egy kis tartályban eltűnik. Azt lehetne gondolni, hogy mint az ember az uszást a békától, vagy a kormányrudat a halfarktól tanulta el, ugy a redőajtók feltalálója a csigát leste meg. A redőajtó is egész hosszában jön ki kis házából, hogy alig hihetni, miszerint lehetséges, hogy egy oly nagy tárgy ily kis helyen volt elhelyezve, melybe ismét gyorsan eltűnik, ha úgy akarjuk, mint a csiga. Ez egyszerű és csodálatos rendszer magában is elégséges volna a találmányt híressé tenni, de mint említettük, újabb előnyök, a melyekre a feltaláló nem gondolt, még elősegítették ezt. Így például egy gyenge redő-ajtó, a hullámos lemez tulajdonságai folytán, melyből a redőajtó el lön készítve, a tűznek sokkal tovább ellentáll, mint a legvastagabb sima vasajtó. Egy további példa! Egyetlen betörő sem merészkedik egy redőajtó feltöréséhez fogni, inkább bajlódik bármely tömör vasajtóval, mert itt nyugodtan furhat és feszithet, míg a redőléc legcsekélyebb érintése által oly lármát okoz, hogy azonnal elárulatik. És ha már a redőajtók előre nem látott előnyei oly nagyok és megbecsülhetetlenek, még inkább azon tulajdonságai, melyeket a feltaláló éles elmével kigondolt és előre számításba vett! A redőajtók ezen hasznos oldalai alig sorolhatók mind fel. A redőajtók tartósabbak, egyszerűbbek, szebbek, olcsóbbak mint a fa- vagy vasból való egyéb ajtók. Alig szükségelnek tért, tehát nem foglalnak el helyet. Minden nagyságban elkészíthetők, tehát színházi függönyök és választó falakul is alkalmasak. Egy gyenge személy által is könnyen fel- és lezárhatók, s e célra üzleteknél külön szolgára nincs szükség. A redőajtó oly egyszerű, hogy bárki minden szakértő nélkül felállithatja. Szóval: a redőajtó oly találmány, mely tökéletes, melyről tehát teljes joggal mondható, hogy szegénynek és gazdagnak vagyis az egész világnak való, mert hasznos, jó és olcsó. Az ily acél-redőajtók legjobb híré gyárosa Robicsek Lipot (Bécs, II., Nestroy-Gasse 6) ki az ily redőajtókat teljesen felszerelve szállítja, hogy azokat nem szakértő is megerősítheti és használhatóvá teheti. E gyárból, mely az 1860-ik évben alapítottat, éven-

kint sok ezer ily ajtó küldetik szét a szőlőrsza minden irányában. Igen ajánlatos tehát mindenkinek, különösen pedig építő-vállalkozóknak, építészeknek, építőlakatosok és asztalosoknak e gyártmányt használni. Közelebbi felvilágosítást és árlapokat készséggel küld a fenti gyári cég.

— **Mindszentnél** a viz tegnap viradóra a 8 m. s 92 ctm. magasságot értel.

— **A hadügyminiszter** tekintettel az árvíz-veszélyre elrendelte, hogy a 46-ik és 101 gyalogezredek tartalékába tartozó csongrádmezei ifjakkal a tavaszi fegyvergyakorlatok abban maradjanak.

— **Hó.** Augsburgból érkezett ama hír, hogy a nagy havazás miatt a vasuti közlekedést be kelle szüntetni.

— **Ifjusági Lap.** Beküldetett a „Hasznos Mulattató” képes gyermeklap 7-ik füzete, mely mint a többi füzetek általában, telve van ismert nevű íróktól hasznos olvasmányokkal, szép képekkel. Ez ifjusági lap Dolinay Gyula gondos szerkesztése mellett, immár 16-ik évfolyamát futja, a vallás és közoktatásügyi ministerium több ízben ajánlotta a tanuló ifjuság között való terjesztésre, és az iskolai könyvtárak számára. Minden füzethez fél iv melléklet van csatolva. Előfizetési ára: negyedévre 1 frt., fél évre 2 frt.

— **„Lányok Lapja”** Dolinay e másik vállalatát is vettük. Kizárólag a leányvilágnak nyújt hasznos olvasmányt. E gonddal szerkesztett lap már 14 éve hogy fent áll, minden anyá megnyugvással adhatja leánya kezeibe. Pompás cikkei jobbára ismert nevű írónők írják, képei gyönyörűek. Minden füzethez fél iv melléklet „Tizenkét hónap” c. regényes műből, melyet Szabóné Nogáll Janka kedvelt írónő ír, s mely év végén önálló kötet lesz; ezek mellett még van a lapnak képmelléklete is. E sok előny dacára előfizetési ára: fél évre 2 frt. A lapot a Kultusminister is több ízben ajánlotta.

— **H.-M.-Vásárhelyen** e hó 7-én érte el a Tisza az 1881 évi eddig ismert legmagasabb vizállást.

Világfolyása.

Nagy port vert fel Bismarck herceg azon makacssággal, minélfogva a német császár leányának Viktória hercegnőnek Battenberg Sándorrali eljegyzését ellenzi. A császárné leánya boldogságát tekinti s nem enged: Bismarck hagyományos politikáját veti latba, s szinte nem enged.

Március 31-én Bismarck herceg a császárnál volt, a rendes jelentések előterjesztése végett és ekkor értesült arról, hogy Battenberg Sándor hercegnek Viktória hercegnővel már régóta tervezett eljegyzése nemsokára meg fog történni, Bismarck herceg azonnal kifejtette aggodalmait, kijelentve, hogy mint a német külpolitika vezetőjének elleneznie kell a terv megvalósítását. A császár ekkor azt válaszolta, hogy az eljegyzés a császárné régóta táplált óhaja, mire Bismarck herceg kihallgatást kért a császárnénál. Viktória császárné azonnal fogadta a birodalmi kancellárt és a herceg a császár jelenlétében ismételte a házasság ellen szóló érveit. Bismarck fejtegetései azonban nem győzték meg a császárnét, a ki ezt nyíltan ki is jelentette. A kancellár azt mondá, hogy ragaszkodik nézetéhez és álláspontjához és ha a császárné ragaszkodik az eljegyzéshez, be fogja adni lemondását. A válság tehát már március 31-ke óta áll fenn.

Április 4-én tudatták a kancellárral, hogy a dologban újabb lépés történt, a mennyiben Battenberg Sándor herceg legközelebb Berlinbe érkezik. E pillantól kezdve a válság akuttá vált. Bismarck azonnal kijelentette a császárnak, hogy az nap, mikor végleg el lesz határozva, hogy Battenberg herceg Berlinbe jöjjön, be fogja adni lemondását. E hó 5-én délután a császár-

nél folytatott hosszabb beszélgetés alkalmával, Bismarck ismételte e nyilatkozatát, de a császárné nem változtatta meg szándékát. Any nyit azonban a birodalmi kancellár mégis elért, hogy Battenberg herceg Berlinbe jövele elhatalasztatott és így megszűnt egyelőre a lemondásra való ok.

Jól értesült körök azt hiszik, hogy sikerülni fog a dolgot elintézni, de mikép, azt senki sem tudja. Több ízben szóba került már ez az eljegyzés Vilmos császár életében is, de Bismarck vettója mindig akadályul szolgált. Frigyes császár az egész dologban passzive viseli magát. Nem akarja leánya boldogságát megzavarni, de viszont Bismarck herceg politikai érzelmeit sem akarja semmi áron sem megsérteni. E hó 6-án délután a helyzet még változatlan volt.

Bismarck határozottan ragaszkodik állás pontjához és környezete előtt egész nyíltan kijelentette: „Ha az eljegyzés megtörténik, egy percig sem maradok miniszter.“

CSARNOK.

(Folytatás.)

A földmivelés Oroszországban nagyon elmaradt minden tekintetben. Gabona és burgonya a főtermelési ág. Nagyban természetik továbbá az oroszok a leut és kenderet, cukorrépát és dohányt is. A dohánytermelést illetőleg Oroszország második helyen áll az Európai államok közt. A dohánytermelés nincs semmi megszorításnak, adónak vagy állami felügyeletnek alávetve, mindenki szabadon adhatja el saját termését.

Az állattenyésztés igen kiterjedt. Különösen lótenyésztésre alkalmas Oroszország rop pant kiterjedésű rónáival. E téren messze is túlszárnyalja a többi európai államokat; míg ugyanis Oroszországnak mintegy 20 millió lova van, Ausztria-Magyarország és Németország csak 3-4 milliót tud felmutatni.

A szarvasmarha tenyésztés szintén virágzó, s az állomány mintegy 24 millió, míg Németországban 16, Ausztria-Magyarországban 13, Franciaországban 10 millió. Emellett a juhok száma 46 millió, a kecskéké pedig 12 millió. A sertésenyésztés újabb időben csökkent, s 16 millióról 10 millióra szállott le a sertések száma.

A bányászat az Ural-hegységben Nagy Péter óta nagy virágzásnak indult. E hegység annyira gazdag nemes ércekben, hogy bátran elmondhatjuk, miszerint Oroszország az Ural-hegy nélkül sosem fejthette volna ki óriás hatalmát Európában és Ázsiában. Ezüst nem fordul elő európai-oroszországban. Platina, réz, ón, ólom, nickel, cobalt nagy mennyiségben fordul elő.

Vasban rendkívül gazdag Oroszország. Sóban leggazdagabb ország Oroszország az egész világon, kiaknázása azonban ennek is nagyon elvan hanyagolva.

Az iparáltalában fejletlen, bár gyárak nagy számmal állanak fenn.

Az első vasut 1838-ban nyílt meg. A vasuti hálózat központja Moszkva, hol az öt fővonal egybefut.

A kereskedelem főszékhelyei Moszkva, Sz. Pétervár, Riga és Odessa. Nagyonfontosságúak különben még mindig az országos vásárok, és a városi s falusi bazárok.

Az orosz állam osztatlan a korlátlan monarchia. A trónt az első fiszülött örökli, de fiuk hiányában a női ágra is átszál. A birodalmi oimer arany mezőben álló kétfejű, háromszorosan koronázott fekete sas, vörös csőrrel és vörös karmokkal, melyek királyi jogot s birodalmi almát tartanak.

Az ország színei: fekete, narancs sárga és fehér vízszintes sávoktan. A hadi lobogó fehér egy András keresztrel. A törvényhozást kizárólag a cár teljesíti saját irodája segítségével.

A pénzügyek. A pénzegység a rubel, mely száz kopekre van osztva. (1 rubel 2 forint). Arany és ezüst nagyon ritka Oroszországban s papírpénz van forgalomban kényszerárfolyammal.

Az állam rendes bevételei 709.773.000 rubelt tettek 1884-ben, a rendkívüliek pedig 86.265.000 rubelt, míg a rendes kiadások 718.382.000 rubelt, a rendkívüliek 77.961.000 rubelt tettek. Az összes államadóság 4.916.000.000 rubel.

A hadügy. Az orosz sereg az első időkben a nagyhercegek druzsináiból állott, s ebből fejlődött tovább a hadügy Nagy Péterig, ki fei-állította a rendes hadsereget, melyet II. Sándor cár a krími háboru után gyökeresen újra szervezett, 1870-ben pedig behozatott az általános védkötelezettség. Az 1874-iki törvényszerint a haderő álló hadseregből és birodalomvédből áll. Az álló hadsereg szárazföldi és tengeri erőre oszlik, mely évenkénti ujoncozás által egészítetik ki. A birodalomvéd magában foglalja a be nem sorozott s a kiszolgált legénységet a 20-tól a 40-ik életévig. Védköteles minden orosz amaz év január 1-től kezdve, melyben 21 évet betölti. Az összes szolgálati idő a rendes hadseregben európai-oroszországban 15, az ázsiában és a tengerészetenél 10 év: ebből tetteleges szolgálati idő a gyalogságnál 5, a lovasságnál 6, a tengerészetenél 7 év. A hadsereg állománya 1884-ben a következő volt:

30,831 tábarnok, törzs és főtiszt, s 819,769 altiszt és közember: a tartalék viszonyban állott 1,283,260 ember. A birodalomvédhez 569,000 emer lép évente át.

(Vége köv.)

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 órakor

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé délelőtt 9 óra 24 perckor, délután 6 óra 41 perckor.

Szegedről—H.-M.-Vásárhelyre reggel 7 óra 51 perckor, délután 5 órakor.

Kistelekről—Budapestre: személyvo, nat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor-omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvona déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibust vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc .d u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Mindszentről Szolnokra vasárnap és szerdán d. e. 8 óra előtt nem.

Szentesről Mindszentre kedden és pénteken 11 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESULET.

Lucerna mag.

Az országos magvizsgáló bizottság által arankamentesnek talált, „Szobotka testvérek“ által termelt lucerna mag alólírottnál jutányos áron kapható.

Tisztelettel

Szobotka Adolf utóda

Rex T.

HIRDETMÉNY.

Tisztelettel alólírott értesitem a n. é. közönséget, mikép szállodában pontos, jutányos szolgálat mellett azon előnyben is részesül: hogy a vasuti vonatokhoz **társas kocsim** közlekedik.

Eladok kitünő minőségű tisztán kezelt **borokat, törkölyt, szilvóriumot** nagyban és kicsinyben jutányos áron, **udvari sör** palackja 16 kr.

Kass Gusztáv

Szentesen.

Helyiségváltoztatás.

A Brogle József-féle gépgyár megvásárlása folytán saját gyári telepemet gazdasági gépraktárammal együtt

1888. évi április hó 15-től kezdve

V. ker., külső váci-ut 46. szám alá helyezem át.

1043

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros,

Marshall Sons Comp Lmtd
VEZÉRÜGYNÖKE.